

A 3600

BIBLIOTECA

PENTRU TOȚI

I. I. SZAVLOVSKI

Inginer

CHRONOLOGIE, CALENDARE

REFORMA CALENDARULUI

Editura Librăriei STORCK & MÜLLER

Furnizor de Curățenie

București, CALEA VICTORIEI 53.

CERETI Căru Poștale Ilustrate 10 BANI vna

BIBLIOTECA PENTRU TOTI

SCRIȚI numalon pețite Groll-Kuhn
KLAIP'S și A. J. UMINIUM
Devinzare la papeteria Storek & Müller, Buouregți

1	ANDERSEN Povești alese	ALFRED de MUSSET La ce visează fetele	19
2	N. FL. MARIAN Păsările noastre	BOLINTINEANU D. Legende istorice	20
3	MIL. ZAMFIRESCU Căutece și plingeri	GENEVRAVE Ombra, roman	21
4-5	HERB. SPENCER Despre educație	MAISTRE XAVIER Călătoria împrej. odăei mele	22
6	A. VLAHUȚĂ Icoane gloriose	P. BANĂȚEANU Din viața meseriașilor	23-24
7	CARMEN SYLVA Da prin venciuri	ANTON PANN Poveatea vorbil	25
8	MICHELET România, Roma, Piza	BIOGRAFIILE oamenilor celebri	26
9	LEO BACHELIN Castelul Peleș	MAHAFY Antichitatea greacă	27
10	T. MAIORESCU Nuvele și schițe	CREANȚĂ Opere complete	28-33
11	ANDRÉ TREURIET Din tinerețe, etc. nuvele	IONESCU-GION Istoria	34
12	M. DEMETRESCU Nuvele	D. STĂNCESCU La gura sobei	35
13	D. ZAMFIRESCU Nuvele române	POVEȘTI le Crăciun	36
14	WILKINS Antichitatea rom	D. RONETTI ă și epigrame	37
15	Gr. M. Alexand Proză și poezii	JOETHE ther, roman	38
16	ANTON PAN Poveatea vorbil	PON PANN a vorbil (ultim)	39
17	D-na COLON Istoria	ION SYLVA venciuri (ultim)	40
18	DUMITRU TEL Schițe umoristice	IUXLEI asupra gîlîntelor	41

Univ. "Petru Maior" Tg. Mureș

103899 2613

3600

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

I. L. SZAVLOVSKI
INGINER

22 OCT. 2019

CHRONOLOGIE, CALENDARE

ȘI

REFORMA CALENDARULUI

Handwritten signature or initials

BUCUREȘCI

EDITURA LIBRĂRIEI STORCK & MÜLLER
Furnizorii Curții Regale
53, CALEA VICTORIEI, 70

54362 ✓

1898.
BIBLIOTECA
PROBUC
10-MIES

Handwritten number: 2670

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“
LITERATURĂ, ARTE, ȘTIINȚE

Facsimila copertei

A nu se confunda cu alte
bibliotecă populare.

A nu se confunda cu alte
bibliotecă populare.

„BIBLIOTECEI PENTRU TOȚI“
Storek & Müller

Bucureșci, Tipografia EPOCA. Strada Clementei No. 3.

CHRONOLOGIE, CALENDARE

ȘI

REFORMA CALENDARULUI.

Cerul cu universurile lui, cu minunile lui, este pentru om cel mai perfect ceasornic, calendar indicator și măsurător al timpului.

Au trecut mai multe secole în muncă, studii și căutări pentru cele mai mari geniuri, până ce s'a aflat acest orar ceresc, s'a determinat și s'a stabilit măsura timpului, ast-fel precum o avem astăzi în calendare.

Mulțumită muncii astronomilor, astăzi cineva fără a înțelege ce este calendarul, poate singur compune și alcătui un calendar.

Mai toate calendarele sunt întocmite de oamenii care nu au altă știință, de cit ceea de a se ține de regulile și bazele deja perfect stabilite.

Știința care tratează despre împărțirea timpului la diverse popoare și în diferite secole, se numește : Chronologie.

Calendarul arată divizarea timpului, aplicată la necesitățile zilnice, arătând ordinul zilelor, săptămânilor, lunilor, precum și sărbătorilor atât stabile cât și mobile.

Etimologia cuvântului calendar, este «calendae», cuvânt prin care Romanii denumiau întâia zi a fiecărei luni.

Revoluțiunea pământului pe axă urmează cu atât de mare precizie și exactitate, în cât sîntem siguri, că calculînd chiar din timpul lui Hipparch și pînă astăzi, ziua nici nu s'a mărit, nici nu s'a micșorat măcar cu $\frac{1}{200}$ din secundă.

Ziua dar (24 ore) a fost și va fi baza unității timpului, comună pentru toate popoarele, ca fiind dată de natură.

Determinarea începutului zilei a variat la diferitele popoare. La Ebrei, Chinezii, Grecii antici și Italiani, ziua se începea și se isprăvea cu apusul soarelui.

La Babilonienți, Syrienți, Persani și Grecii moderni, ziua se începea cu răsăritul soarelui; Romanii antici, Egiptenii, Francezii și chiar Copernic, au stabilit ca începutul al zilei miezul nopții, pe cînd la Arabii antici, după care a

urmat și Ptolomeus, ziua se incepea de la miez-ză-zi.

În prezent la popoarele civilizate ziua (24 ore) este de două feluri: *ziua civilă*, care se începe de la miezul-noaptei și *ziua astronomică*, care începe la miez-ză-zi. Ambele se împart în 24 părți egale, numite ore, dar cea d'intil (ziua civilă) se compune din două părți egale, fie-care de câte 12 ore, adică de la miezul-noaptei până la miez-ză-zi și de la miez-ză-zi până la miezul-noaptei, iar în cea de a doua (astronomică), întreaga z se măsoară fără întrerupere de la 0 până la 24. Și așa de pildă, 20 Iulie ora 8 dimineața, ziua civilă, astronomică însemnează 19 Iulie ora 20.

Fie-care oră este împărțită în 60 minute, minuta în 60 secunde și secunda în 60 terțe.

Anticii în lipsă de ceasornice au determinat împărțirea orelor în diferite moduri. Umbra care se scurtează până la miez-ză-zi și se lungeste după miez-ză-zi a servit pentru determinarea timpului zilei. Așa de exemplu, un Atenian a invitat pe amicil săi pe timpul umbrei de zece picioare, adică cînd lungimea propriei sale umbre, măsurată cu propriile sale picioare, va conține zece asemenea unități.

Maî tîrziu s'au construit *gnomoane* și *cadranul solare*, însă fiind că soarele nu luminează con-

tinuu, s'ați inventat *clapsydre*, un fel de aparate din care se scurge apă în șuvițe foarte subțiri. În loc de apă se întrebuințează și nisip.

Este evident, că o ast-fel de măsurare a timpului nu s'a putut distinge prin exactitate, invențiunea dar a ceasornicilor a fost foarte mult dorită.

Se zice că călugărul Poncificus din Bologna, la începutul secolului XI, a fost cel d'intîi care a inventat ceasornicul, însă ceasornicele lui au fost foarte neesacte, astronomii nu s'a putut servi de ele, și pentru determinarea timpului, au trebuit să se servească de observațiunile corpurilor cerești.

Către anul 1500 Petre Hele din Nüremberg, a inventat ceasornicul pentru buzunar. Cele mai principale însă pentru astronomi, sunt pendulele care s'a au construit pe la anul 1658 de Huyghens; mișcarea pendulei depinzind însă de lungimea ei și aceasta fiind supusă influenței temperaturii, s'a au construit pendule compensative, care în diferite temperaturi au o lungime constantă.

Barlow, vestit ceasornicar englez, a construit în anul 1676 ceasornice repetiere, care prin apăsarea unui resort, băteauă quarturi și ore.

S'a au propus și s'a au dat încă de la începutul secolului al XVII în Anglia premii mari, pentru a încuraja pe ceasornicari, și s'a au perfecționat

ast-fel chiar ceasornicele, la care nu se poate da o bază solidă sau stabilă, cum de exemplu ceasornicele maritime pentru corăbii.

Harrison, inventatorul chronometrului, a primit zece mii pfund-sterlinge, jumătate din premiul destinat pentru acest scop.

Mudge, Emery, Arnold, Breguet și alții, s'au distins prin exactitatea chronometrelor și ceasornicilor maritime, «Time-keepers» executate de dinșii.

Este foarte probabil că astăzi mecanica ceasornicilor s'a urcat la cel mai înalt și posibil grad de perfecțiune.

Suntem datorii a aviza pe persoanele care regulează ceasornicele lor după gnomoane, că ceasornicele care merg exact, trebuie să corespundă cu gnomonul numai în patru epoce ale anului și anume :

La 14—15 Aprilie (stil nou), 14—15 Iunie, 1—2 Septembrie și 24—25 Decembrie. În orî ce alt timp comparînd ceasornicul care umblă bine, cu ceasornicul solar (gnomon), se găsește diferențe în plus sau în minus, adică ceasornicul are să întirzie orî are să meargă înainte.—Cauza este următoarea: ceasornicul care umblă bine, are mișcare egală uniformă, pe cînd ziua solară de la una pînă la altă miază-zi este sau mai lungă sau mai scurtă.

T A B

Pentru regularea ceasornicelor după cadrului

Ziua	Januar.	Febr.	Martie	Aprilie	Mai	Iunie
1	+ 4	+ 14	+ 13	+ 4	- 3	- 3
2	"	"	+ 12	"	"	- 2
3	+ 5	"	"	+ 3	"	"
4	"	"	"	"	"	"
5	+ 6	"	"	"	"	"
6	"	"	"	"	"	"
7	"	"	+ 11	+ 2	- 4	"
8	+ 7	"	"	"	"	- 1
9	"	"	"	"	"	"
10	+ 8	+ 15	+ 10	+ 1	"	"
11	"	"	"	"	"	"
12	+ 9	"	"	"	"	"
13	"	+ 14	"	"	"	0
14	"	"	+ 9	0	"	"
15	+ 10	"	"	"	"	"
16	"	"	"	"	"	"
17	"	"	"	"	"	"
18	+ 11	"	+ 8	- 1	"	+ 1
19	"	"	"	"	"	"
20	"	"	"	"	"	"
21	+ 12	"	+ 7	"	"	"
22	"	"	"	"	"	+ 2
23	"	"	"	- 2	"	"
24	"	+ 13	"	"	- 3	"
25	+ 13	"	+ 6	"	"	"
26	"	"	"	"	"	"
27	"	"	"	"	"	+ 3
28	"	"	+ 5	- 3	"	"
29	"	"	"	"	"	"
30	+ 14	"	"	"	"	"
31	"	"	+ 4	"	"	"

E L A

solar + sau — de minute, de cit arată cadranul

Iulle	August	Septem.	Octom.	Noem.	Decem.
+ 3	+ 6	0	- 10	-- 16	- 11
+ 4	»	»	- 11	»	»
»	»	- 1	»	»	- 10
»	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	- 9
»	»	- 2	- 12	»	»
+ 5	»	»	»	»	- 8
»	+ 5	»	»	»	»
»	»	- 3	- 13	»	»
»	»	»	»	»	- 7
»	»	- 4	»	»	»
»	»	»	- 14	»	- 6
»	»	»	»	»	»
+ 6	»	»	»	- 15	- 5
»	+ 4	- 5	»	»	»
»	»	»	- 15	»	- 4
»	»	- 6	»	»	»
»	»	»	»	»	- 3
»	+ 3	- 7	»	- 14	- 2
»	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	- 1
»	»	- 8	- 16	»	»
»	+ 2	»	»	- 13	0
»	»	»	»	»	»
»	»	- 9	»	»	+ 1
»	+ 1	»	»	- 12	»
»	»	»	»	»	+ 2
»	»	- 10	»	»	»
»	»	»	»	- 11	+ 3
»	0	»	»	»	»

Daca de pildă în ziua de 7 Martie vom observa pe cadran ora 8 min. : 20, sau ora 11, atunci regulind ceasornicul, trebuie pus minutarul la 8 m. 31, sau la 11 m. 11. La 7 Decembrie la aceeași oră după cadran, pe ceasornic va fi 8 m. 12 și 10 m. 52 și a, i.

Este ușor de înțeles, că la popoarele la care ziua (de la răsărit pînă la asfințit) sau noaptea (de la asfințit pînă la răsărit) s'a împărțit în 12 părți egale, orele de zi au fost mai lungi vara de cit iarna, ori vice-versa orele de noapte. Cu ast-fel de împărțire nu s'a putut regula nici un ceasornic.

De exemplu : Italianii pînă în zilele noastre determinat începutul zilei cu asfințitul soarelui și au fost siliți a da îndărăt sau înainte cele mai perfecte ceasoarnice. Și așa de la 21 Decembrie pînă la 21 Iunie cind soarele apunea continu mai tîrziu, au fost siliți neconținut să oprească ceasoarnicele și în a doua jumătate a anului să le dea înainte.

Convinși în fine că ast-fel de împărțea a timpului nu este exactă, au început a abandona ceasoarnicele lor și socotesc timpul ca și noi.

Asemenea nu se poate incepe socoteala de la răsăritul soarelui.

Romanii împărțeau nopțile începând de la 6 seara pînă la 6 dimineața în patru «vigiliae» fie-care de cite 3 ore : prima, secunda, tertia et quarta. Iar ziua era de asemenea împărțită în patru : *prima* (6 dimineața), *tertia* adică sfîrșitul tertiei (9 dimineața), *sexta* sfîrșitul celei a șesea, (miază-zi) și *nona* sfîrșitul celei a noua (3 după amiază). Aceste denumiri sînt încă intrebuintate în biserica catolică și se numesc orele preoților.

Se mai deosebian încă denumirile de *media nox* (miază noapte) *gallicinium* (cânticul cocoșilor), *diluculum* (revărsatul zilei), *mane* (dimineața), *meridies* (miază zi), *occasus soli* (asfințitul soarelui), *vespera* (seara) și *concupium* (timpul culcării).

Împărțirea timpului în săptămîni, fie-care de cite 7 zile, se găsea deja la anticii Hebrei, Chaldei, Egyptiani, Arabi și Chinezii. N'au cunoscut însă această împărțeață a săptămînei Persianii, Grecii și Romanii.

Cele șapte zile ale săptămînei au primit numirile lor de la șapte planete cunoscute de anticii

și au fost tot odată în armonie cu denumirile a șapte metale cunoscute pe atunci și le avem în următoarea ordine :

Dies Solis	Lunae	Martis	Mercurii
Duminică	Luni	Marti	Miercuri
Aur	Argint	Ferul	Mercurul
☉	☾	♂	♀
Jovis	Veneris	Saturni	
Joi	Vineri	Simbătă	
Cositor	Aramă	Plumb.	
♃	♀	♄	

Săptămîna romană «nundina» avea 8 zile care erau clasificate în ordina următoare : feria prima, secunda etc.

De aci a provenit obiceiul în biserica catolică de a se numi zilele cu numerile curente și numai zilei de a șaptea i s'a zis după testamentul vechi «Dies Sabbati» adică ziua repaosului; fiind-că după Moise D-zeu a creat lumea în 6 zile și în a 7-a s'a odihnit. În consecință la Israeliti prima zi a săptămînei este Duminică.

De și creștinii ziua din testamentul vechi «Sabbat» au schimbat-o în Duminică pentru a-mintirea învierii în această zi a D-lui Christos, denumind-o «dies dominicus» cu toate acestea, prima zi a săptăminei se socotește Duminică. În ritul Răsăritean de la Paște până la Rusalii, Duminică este care începe săptămîna, deci luînd ziua de Paște ca întia zi a săptăminei, vom avea începutul săptăminei a 2-a în Duminică Tomii și așa mai departe, precum se va arăta mai înainte.

Fie care lună se începea la popoarele antice în momentul cînd la apusul boltei ceresti apărea luna după asfințitul soarelui în forma unui fin corn. Acest moment se vestește la unele popoare prin publicații chiar.

Fiînd-că toate lunațiile sau în vorbirea obișnuită «schimbările luminei lunii» duc de la 29—30 zile, la început lungimea lunelor sau determinat cu 29 ori 30 de zile, astfel că Grecii au format un an din 12 luni sau 354 de zile.

Astăzi este cunoscut că o lună sinodică, adică de la lună nouă la lună nouă, are 29 zile, 12 ore, 44 minute și 2,9 secunde; așa dar 12 luni fac 354

zile, 8 ore, 48 minute și 34.8 secunde. De unde rezulta, că anul grecesc lunar, era mai scurt decât cel adevărat cu 8 ore 48 minute și 34.8 secunde și difera mult de anul solar său tropic, care cuprinde 365 zile, 5 ore, 48 minute și 46 secunde, timpul necesar pentru ca pământul să se întoarcă la același equinox și în urmă anotimpurile (saisone) să se succedă exact.

Azul tropical este adevăratul an solar, adică timpul care necesită pentru soarele a se întoarce la același tropic și în consecința fie-care anotimp să revie în aceeași ordine; de aci provine numirea ce dau astronomii de an equinoxial.

Anul sideral «de stele» se numește timpul cuprins între două coincidențe succesive de la centrul soarelui, cu tot aceeași stea, el însă întrece anul solar cu 20' 20".

Dar fiind-că nici luna, nici anul nu cuprind un număr exact de zile întregi, ci lungimea lor se exprimă în zile, ore, minute, secunde și fracții de secunde, compunând dar luna și anul așa cum se practică în viața obișnuită, obținem atât luna, cât și anul său mai lungi sau mai scurte de cât acele adevărate.

Repețind aceste erori la anumite intervale de timp, anticii deja au găsit, că anotimpurile anului nu corăspund cu cele solare. In consecință ei saũ silít a împăca anul lor cu adevăratul an solar, prin agumentări de zile saũ chiar luni întregi. Din această cauză chiar începutul anotimpurilor la Greci n'a fost de loc determinat.

După Hesiod secerișul la Grecii se începea cu răsărirea heliacă a grupei Pleiadelor (Cloșca cu puț) adică cind această grupă se zărea pentru prima oară înainte de răsăritul soarelui, 800 de ani înainte de Christos sub latitudinea geografică de 38° acest fenomen a avut loc la 11 Maiu s. n.

Numai in timpul lui Hippocrat s'a făcut determinarea anotimpurilor, dar începutul lor s'a fixat in tot-deauna la heliaca, adică răsărire saũ opunere a stelelor și numai mai tirziu s'a fixat prin equinoxe și solstiții.

Două-spre-zecé luni sinodice saũ anul lunar, este măi mic de cit anul solar, cu 10 zile, 21 ore, 0 minute și 10.2 secunde. După 19 ani diferența crește pină la 206 zile, 15 ore, 3' și 13".8, ceea ce face aproape 7 luni. Această împrejurare a condus pe Meton la ideea de a socoti in acest

period 12 ani de cite 12 luni, iar 7 ani și în particular al 3-a, 5-a, 8-a, 11-a, 13-a, 16-a și al 18-a de cite 13 luni.

Prin acest mijloc el a obținut un period care a intrecut 19 ani solarî de al noștrî cu ceva mai mult de cit o $\frac{1}{4}$ din o zi. Acest period numit a lui Meton a avut 235 luni care făceau 6940 de zile. După expirarea acestui period atit lunațiunile, cit și eclipsele lunare și solare se repetă în aceleași zile și în același ordine.

Considerînd ca anticîi potriveau serbările și solemnitățile cu oare-care lunațiuni, se poate aprecia importanța descoperirei lui Meton; ast-fel că Grecîi în timpul jocurilor olimpice la anul 433 înainte de Christ, au onorat această descoperire prin gravarea ei cu litere de aur pe diferite monumente. Probabil dar că de aci a provonit în calendar numirea de «Numărul de aur» (ciclu lunar de 19 ani), care arată care este No. de ordin al anului cutare, în period de 19 ani.

Fiînd-că inceputul acestui ciclu (cyclus) se socotește cu un an înainte de era noastră, găsim dar Numărul de aur adunînd 1 la număr a anului și suma împărțînd-o cu 19; citul arată cite pe-

rioadă aū trecut, iar restul va fi numărul anului din ultimul period, adică Numărul de aur.

De exemplu: pentru anul 1897 avem :

$$\frac{1897 + 1}{19} = 99 \text{ și rest } 17$$

Dacă din împărțirea cu 19 nu rămâne nici un rest, atunci numărul de aur al anului este 19.

Anul lunar al Ebreilor semăna mult cu al Grecilor. La insepul lunile s'aū insemnat cu cifre la Ebrei, dar după exilarea babilonica, s'aū dat denumiri noi cu care Ebreii se servesc și astăzi, adică în anul obișnuit:

Tisri	are 30 zile
Marchesvan	» 29 »
Kislev	» 30 »
Tebeth	» 29 »
Schebat	» 30 »
Adar	» 29 »
Nisan	» 30 »
Iyar	» 29 »
Sivan	» 30 »
Thamus	» 29 »
Ab	» 30 »
Elul	» 29 »

Bazindu-se pe cărțile lui Moise, se poate readuce chronologia Ebreilor îndărăt pînă la potop. Anul lui Noe coprîdea 12 luni, fie-care de cite 30 zile, în total 360 zile, dar se crede, că această împărțire a anului este o producere mai posterioară, împrumutată de la alte popoare.

Luna nouă (inceputul lunii) a fost imediat demarcată după observație, însă fiind-că primul corn nu s'a putut tot-de-a-una observa și fiind-că în diferitele provincii observațiunile depinzînd de timp au dat diferențe, s'a stabilit, ca principalele sărbători să se celebreze în două zile succesive, ca cel puțin una din zile să fie cea adevărată.

Negreșit că noi am moștenit de la Ebrei obiceiul de a celebra unele sărbători chiar mai multe zile.

După distrugerea Ierusalimului, s'a stabilit ordinea din actualul calendar ebrelesc, care din cauza mai multor serbări religioase devenise foarte încurcat.

La început, Ebreii au împărțit ziua în 12 ore, care evident că au fost mai lungi sau mai scurte, proporțional cu schimbările lungimii zilei; mai tîrziu însă au început a împărți ziua ca și noi în

24 ore, însă fie-care oră s'a împărțit în 1080 chlakim, și un chlakim în 76 regaim. În mijlocie dar luna ebrească are 29 zile, 12 ore și 793 chlakim, ceea ce se potrivește cu luna lui Hip-parch și întrece cu aproape o $\frac{1}{2}$ secunda luna si-nodică.

Periodul de 19 ani al lui Meton s'a acceptat și de Ebrei, dar anii bissectili ei îi demarcau alt-fel, adică pe al 3^a, 6^a, 8^a, 11^a, 14^a, 17^a, și al 19^a.

Inceputul anului Ebrei îl calculau cu cea mai mare exactitate pînă la ultima chlakim. Dacă începutul anului cădea după miază-zi, atunci se începea a doua zi, adică după calculul nostru în același zi seara. Dacă această zi cădea Duminica, Miercurea sau Vinerea, atunci de asemenea se amîna pe a doua zi.

Ast-fel la Ebrei s'a format în triplu anul obiș-nuit, și anume: scurt, mijlociū și lung, respectiv cu 353, 354 și 355 de zile și asemenea în triplu anul bissectil cu 383, 384 și 385 de zile.

În anii bissectili luna Adar are 30 de zile plus luna Weadar cu 29 zile. În anii lungi Marchesvan are 30 de zile, în cei scurți Kislev 29. Pe cînd la noi Paștele aparține sărbătorilor mobile, iar

anul nou este stabil, la Ebrei este din contra, Passah (Paștile) cad în totdeauna la 15 Nisan, iar anul nou oscilează între 6 Septembrie și 7 Octombrie, după calendarul gregorian.

Babilonienii și Egiptienii deja în adîncă antichitate au calculat anul după anul solar. Lunile Egiptienilor: *Thoth, Phaophi, Athyr, Chōak, Tybi, Mechir, Phamenoth, Pharmuthi, Pachon, Payni, Epiphi și Mesori*, au avut fiecare fără excepție câte 30 de zile și la urma s'au adaogat încă 5 zile denumite *epagomena*; astfel că anul a avut 365 de zile, el era dar mai scurt de cît anul solar cu o $\frac{1}{4}$ de zi, așa că în totdeauna s'a început mai înainte cu această fracțiune.

De aci rezultă $365 \times 4 = 1460$ ani solari corespund la 1461 ani egiptieni.

După expirarea acestui period, sesoanele se întorc la timpul lor normal și stelele răsar și apun tot în aceleași zile ca și înainte de 1460 ani.

Steaua Sirius din constelația Căinelui mare numită «Canicula» deminutiv de la Canis, avea la Egiptieni o foarte mare importanță.

Prima ei apariție din lumina strălucitoare a soarelui la răsărit sau răsărirea heliacă a ei ves-

tește revărsarea Nilului, cu care în Egypt sunt în strinsă legătură toate lucrările agricole. Așa dar când această stea a apărut la răsărit în ziua a lunii Thoth, a fost atunci anul 1322 înainte de Christ, care a fost primit ca începutul perioadului. În aceeași zi după calendarul Egyptian răsărirea heliaca a lui Sirius a sosit în anul 139 după Christ. În citatul period de 1460 ani al noștri, sesoanele s'au dat succesiv îndărăt, au parcurs pe rând toate zilele anului și la Egyptian s'a agumentat un an.

Acest mare period a rămas la dinșit și atunci, cind anul a fost corectat prin adăogarea unei părți din zi.

După scriitorii anticii romani, care nu prea cad de acord, trebuie să conchidem, că Romanii la început au avut anul cu 10 luni, care se începea de la Martie și care coprindea 304 zile. Lunile 1, 3, 5 și 8 au avut câte 31 de zile fiecare, iar cele lalte câte 30 de zile.

Se zice că acest period a fost întocmit de Romulus fondatorul Romei la 753 înainte de Christ.

Lunile anticilor Romani erau: Martius, Aprilis Majus, Junius, Quintilis, Sextilis, September, Oc

tober, November, December. Numa Pompilius a mărit anul cu 51 zile și aceasta în modul următor: a scurtat cu cîte o zi lunile Aprilis, Junius, Sextilis, September, November și December și a creat două luni noi, Ianuarius cu 29 și Februarius cu 28 zile. Ast-fel că atunci anul roman conținea 355 de zile.

Curînd apoi s'a recunoscut necesitatea de a scadaoaga la cîte doi ani a trei-spre-zecea lună cu 22 sau 23 zile, care lună au numit'o Marcedonius, și a fost așezată între 23 și 24 Februarie, iar în urmă s'a socotit iarăși 24, 25 ș. a. 1 Februarie.

Fie-care lună era împărțită în trei părți neegale; cea d'intîi se începea cu prima zi a lunii care se numea «Calendae» și se termina la a 5-a sau a 7^a zi numita «Nonæ» a doua parte s'a socotit de la Nonæ la a 13 - 15 zi care s'a numit «Idus», a treia parte dura de la Idus pînă la sfîrșitul lunii. Pe urmă a 2^a, 3^a, 4^a și în unele a 5^a, a 6^a zi raportat la Nonæ, scriînd în primul cas quarte și tertio ante Nonas și pridie Nonas, în cazul al doilea: septimo, sexto, quinto, quarto, tertio ante Nonas și pridie. După ziuă Nonæ s'a

raportat la Idus și s'a socotit: octavo, septimo, sexto, quinto, quarto, tertio, ante Idus și pridie Idus. De la 13 sau 15 s'a raportat la Calendar lunel următoare, scriind 19, 18... 3 Calendas.

Numărul zilelor trecute de la luna nouă pînă la oare-care timp, era numit «actus lunæ» etatea lunel, care și astăzi se însemnează cu numerile curente I, II, III și a. m. d.

Compunerea și aranjarea calendarelor, precum și fixarea sărbătorilor și solemnităților le-au luat în stăpînire preoții, ei în înțelegere cu potentății zilei au scurtat sau au prelungit anul; voind spre pildă pe consulul nou ales, să-l instaleze cit mai curînd la postul său, sau pe cel vechiu al mai ține pe loc.

Abusurile și desordinele sale ridicat cu vremea la așa grad, că serbarea numită «autumnalia» s'a celebrat la primă-vară în loc de toamnă, iar secerea «cereralia» iarna. În fine, Iulius Cesar în anul 708 de la fondarea Romei (45 ani înainte de Christ) a hotărît ca să pună capăt acestor desordine. Nicî mai mult, nicî mai puțin de cît 67 de zile lăsate ultărei, au trebuit spre rectificare, să fie adunate anulul curent, care a avut

445 de zile, și care s'a numit anul incurcăturilor «*annus confusionis*». Prin acest mijloc a reușit, ca anul al 44 înainte de Christ s'a început de la 1 Ianuarie.

Astronomul Sogyenes din Alexandria, care a fost chemat pentru a regula desordinile din calendar, a hotărît ca să se ia drept baza la calculul anilor, absolut numai cursul soarelui, fără lună. A determinat lungimea anului cu 365 zile, 6 ore, neglijând minutele și secunde, de sigur numai pentru simplificarea calculului, căci se poate spune cu siguranță, că pe atunci lungimea anului era cunoscută mai exact.

După acest principiu în calendarul iulian, anul obișnuit coprinde 365 de zile și la fie-care 4 ani după 23 Februarie se adăoga o zi, anul are atunci 366 de zile și se numește bissectil. Fiind-că 24 Februarie a fost atunci la sexto Calendas Martius și pentru ca luna Februarie să aibă tot 28 de zile, zioa adăogată s'a numit «bis sexto» Calendas Martius. De aci la Romani anul bissectil s'a numit «bissextilis».

Sogyenes a dat dar anul mijlociu mai lung cu 11 minute 15 secunde. Această eroare după 128

ani crește până la o zi, și în miț de an, luni întregi sunt transmise în alte sesoane.

La popoarele din hemisfera noastră, care se servesc cu calendarul iulian, după 10,000 de ani, Aprilie va fi luna cea mai caldă, iar Octombrie cea mai rece.

Dar afară de asta la început și preoții au comis o eroare explicând «quartus-annus» în așa fel că s'au primit ca ani bisectili 1^{-ul}, al 4^{-lea}, și apoi al 7^{-lea} și numai după 40 de ani s'a observat că în loc să se adauge o zi din 4 în 4 ani s'a adăugat din 3 în 3 ani și s'a îndreptat această eroare.

Consulul Marcus Antonius pentru immortalizarea memoriei reformatorului calendarului, a hotărât ca luna «Quintilis» în care s'a născut Iulius Cesar să se numească Iulius.

Iar senatul roman pentru glorificarea împăratului August, în locul lunii Sextilis a introdus Augustus.

Restul denumirilor au rămas neschimbate, cu toate că denumirile: Septembrie, Octombrie, Noiembrie și Decembrie au devenit cu totul nepotrivite, precum nu este logica nici întreaga împărțea a anului în 12 luni, dacă prin luna după

prima concepțiune trebuie să înțelegem un period de timp constant neschimbat, de la lună nouă la lună nouă.

Fiind-că însă prin această unitate de timp nu se divisează anul fără rest, s'a format dar lunile calendarice, care se compun din un număr de zile cu totul arbitrar și care n'aũ absolut nimic comun cu periodul lunațiilor; precum Ianuarie 31 zile, Februarie 28-29, Martie 31, Aprilie 30, Mai 31, Iunie 30, Iulie 31, August 31, Septembrie 30, Octombrie 31, Noiembrie 30 și Decembrie 31.

Cu toate că popoarele aũ început a se servi cu anul solar, totuși nu aũ fost de acord asupra începutului anului și neconținut aũ urmat neînțelegeri în această privință. De exemplu în Franța, mai înainte s'a început anul la 1 Martie, mai tirziu în ziua de Nașterea Domnului, mai pe urmă în I-a zi a Paștilor, nebăgind de seamă că această din urmă sărbătoare este mobilă, și numai de la anul 1563 aũ început a socoti anul de la 1 Ianuarie.

În Anglia pînă la 1752 anul se începea la 25 Martie, cînd s'a făcut rectificarea și s'a trecut la

1 Ianuarie; anul 1751 a pierdut cu această rectificare lunile Ianuarie, Februarie și 24 zile din Martie. Poporul s'a infuriat în contra lordului Chesterfield și a cerut restituirea celor 3 luni furate.

Alte popoare au socotit anul de la equinoxul de toamnă, sau precum Ebreii de la luna nouă cea mai apropiată de acest equinox. Anul biserical catolic s'a început de la 1 Decembrie, iar în toată biserica ortodoxă anul bisericesc și astăzi începe la 1 Septembrie s. v.

Numai în a doua jumătate a secolului al XVIII toate popoarele creștine din Europa au primit ziua de 1 Ianuarie ca începutul anului civil.

În timpul când Julius Cesar a luat hotărârea de a reforma calendarul, equinoxul de primăvară a căzut la 21 Martie. Dar fiind-că anul adoptat prin această reformă a fost mai lung cu 11' și 15", această diferență a dat naștere pînă la consiliul din Niceea anul 325 după Christ la o diferență de trei zile, ast-fel, că acest equinox a căzut atunci la 18 Martie.

Consiliul a corectat eroarea dar cauza erorii a rămas neîndreptată.

Așa că această neexactitate s'a repetat mai departe și în anul 1582, sub papa Grigore XIII, diferența a ajuns la 10 zile; equinoxul dar a căzut atunci la 11 Martie.

Era necesar dar de combinat și de făcut, ca anul civil fiind socotit prin zile întregi, să se potrivească cu acel solar mai perfect de cit s'a făcut aceasta prin reforma Iuliană.

În acest scop Grigore al XIII fiind adjutat la lucru de Ludovic Lilio (Aloysius Lilius) au decis :

1) După a patra zi a lui Octombrie anul 1582 să se omită 10 zile și să se înceapă a socoti 15 Octombrie.

2) Anii bisectili vor urma precum și pînă acum din 4 în 4 ani, dar anii seculari au să rămână obișnuiți, dacă țifra sutelor nu se poate diviza prin 4.

După această dispoziție anul 1600 în ambele calendare a fost bisectil, iar anii 1700 și 1800 în calendarul iulian au fost bisectili, iar în cel grigorian obișnuiți.

De aci a prevenit, că diferența între ambele date a ajuns astăzi la 12 zile și la anul 1900, adică după doi ani va fi de 13 zile.

Numai anul 2000 în ambele calendare va fi

bissectil. Resultă dar că diferența între ambele calendare după fie care 400 de ani crește pînă la 3 zile, fiind-că calendarul iulian numără în acest period 100 ani bissectili, iar cel grigorian numai 97. Prin această procedare se înlătură aproape excedentul de 1 zi la 128 de ani, care se produce în calendarul iulian.

Nici calendarul gregorian nu se potrivește exact cu anul solar.

În ultimele timpuri Leverrier (1811 — 1877) a dovedit că mijlocia lungimea anului tropical în period de 30000 de ani este de 365 de zile, 5 ore, 48' și 45"; pe această bază se poate întocmi calendarul pînă la anul 30000 al erei noastre, ast-fel că în acest period calendarul nu va fi în contradicere cu soarele.

Dacă primim ca medie lungimea anului tropical de 365 zile, 5 ore, 48' și 45", vom obține în 400 ani 146096 zile și 21 ore. După calendarul Gregorian avem: $400 \times 365 + 97 = 146097$ sau un plus de 3 ore.

Așa dar când se va repeta de 8 ori 400 ani, adică după 3200 ani de la reformă, calendarul gregorian va avea necesitate de a fi corectat cu o zi,

În adevăr calculul indicat aci nu este perfect exact, fiind că anul tropical mijlociū este supus la schimbări, eroarea însă este așa de mică, că calendarul gregorian are multe miș de ani înaintea sa, pînă ca reforma să fie necesară pentru dînsul.

În anul 3040 înainte de Christ anul tropical a fost cel mai lung, mai mare circa cu $\frac{1}{2}$ minuta de cît anul mijlociū, dar și în timpurile noastre lungimea anului tropical trece cu 2" — 3" lungimea mijlocie. Anul 7600 are să ajungă la minimum și are să cuprindă 365 de zile, 5 ore 48 și 9". Adunînd toate aceste diferențe obținute prin așa mare număr de secole, ne vom convinge, că ori care calendar după câte-va miș de ani are să aibă diferența cu cerul de la 1 pînă la $1\frac{1}{2}$ zile.

Cel mai perfect calendar și care se potrivește mai bine cu cerul s'a obținut prin omiterea anului bisectil la fie care 128 ani ceea ce dă lungimea anului de 365 zile, 5 ore, 48' și 45".

Lucru care merită a fi notat, este ca în secolul XI Omar Cheiam în Persia, a prezentat un calendar mai precis de cit cel gregorian și care se

potrivește mai bine cu adevărata lungime a anului. El a primit un period (cyclus) de 33 de ani, în care 25 ani s'aun socotit obișnuiți de 365 de zile și 8 bissectili a 366 zile. Mijlocia lungime a anului dădea 365 zile, 5 ore, 49', 5^s, 11", și cel gregorian are 365 zile, 5 ore, 49' 12", așa dar diferența a fost mai mică de cât calendarul adevărat cu 6ⁿ/11 secunde.

În fine precum s'a hotărât la consiliul din Niceea, Paștele a trebuit să fie celebrat în Duminică după prima luna plină la începutul primăverei, însă nu mai înainte ca 22 Martie și nici mai târziu ca 25 Aprilie.

După aceasta s'a regulat și sărbătorile mobile.

Așa dar nu fără opuneri și nu de îndată, calendarul gregorian a fost primit în diferite țări.

În Italia, Spania și Portugalia reforma s'a introdus precis în ziua determinată.

În Franța în anul 1582 însă cu două luni mai târziu, scoțându-se 10 zile după 10 Decembre.

În Helveția și Țările de jos catolice, s'a introdus la 1583.

În Germania catolica la 1584.

In Polonia la 1586 omițind după prescripțiune 10 zile din luna Octombrie.

In Ungaria la 1587.

In Germania protestantă, în Olanda, Danemarca, Suedia și altele, unde Roma a fost detestată, protestanții au preferit să fie în neînțelegere cu cerul, de cit să se împace cu papa și numai după stăruințele lui Leibnitz și Weigl, reforma a fost primită în anul 1700, trecind de la 18 Februarie direct la 1 Martie. Inșă ca să se deosebească totuși de catolic, luna plină la Paște nu s'a calculat după eyclul lui Meton, ci s'a calculat cu exactitate astronomică. In fine numai în anul 1777 și in această privință s'au împăcat protestanții cu catolicii. S'a schimbat numai numele mai multor sfinți.

Anglia a primit reforma numai în 1752 și Suedia în 1753.

Rusia însă, Romania, Grecia și Slavii de Sud, precum: Bulgarii, Serbii, Dalmații, Hertzegovenii, Bosniacii, Croații și Muntenegrenii, țin pînă astăzi calendarul Iulian, așa denumit stilul vechi (v. s.), pentru a se deosebi de stilul nou (n. s.). De mult in aceste țări se simte incomoditatea

calendarului iulian, de aceea deseori se dă două date, d. e. $\frac{1}{13}$ Mai sau $\frac{25 \text{ Iulie}}{6 \text{ August}}$. În relațiunile științifice însă s'a adoptat o singură dată.

Deja în primele secole, creștinie au existat cerți relativ la data celebrării solemnității Paștelor. Fiindcă Isus Christos a fost răstignit lunam XIV, adică în a 14-a zi după lună nouă și a înviat lunam XVI după equinoxul de primăvară, în consecință biserica din Alexandria a celebrat sărbătoarea «passah» în Duminica după a XVI lunam.

Două partide numite: quarta-decimani și protopaschates a ținut o luptă înversunată pină în secolul al VI-lea.

În fine după stăruințele abatelui Dionisie Exiguus, adică «Perfect», această diferență a fost îndreptată.

Ca să se poată determina Paștele, trebuie găsit timpul cînd apare prima lună plină după equinoxul de primă-vară.

Prin calculare și formarea calendarului permanent «večnic», Scaliger și Clavius, au adus foarte mari servicii «computiștilor», adică ace-

lora cari aranjează calendarele. Cu ajutorul ciclului lunar (numărul de aur), ciclului soarelui, literelor duminicale și epactelor, Scaliger și Clavius, au format tabelele relative «canones paschiales» cu ajutorul cărora foarte lesne se poate compune calendarul pentru fie-care an.

Cele mai vechi calendare tipărite, datează de la prima jumătate a secolului XV, ele au fost tipărite cu forme sculptate în lemn; astfel de tipărire s'a practicat pînă la descoperirea tiparului cu caractere mobile și se practică încă și astăzi în China.

Cunoaștem deja ciclul lunar de 19 ani a lui Meton; ciclul solar (ciclus solaris), numire nepotrivită, cuprinde 28 ani. După expirarea acestui ciclu, toate zilele fie-cărei săptămîni revin iarăși în aceleași zile ale lunii.

Fînd-că chronologii au marcat primul an al acestui ciclu, cu al 9-lea înainte de Christ, adăogînd dar la numărul anului țifra 9 și divizînd prin 28, restul are să dea numărul ciclului solar, de ex: pentru anul 1895 neavînd rest, asta însemnează, că el este al 28-lea din ciclu, iar pen-

tru anul 1897, restul fiind 2, anul citat este al doilea din ciclul lui.

Regula aceasta însă servește pentru calendarul gregorian numai în secolul curent.

În calendarul veșnic s'a adoptat ca zilele săptămînilor să fie marcate începînd de la 1 Ianuarie cu A. B. C. D. E. F. G. Dacă dar anul nou cade Miercuri, atunci A are să însemneze în anul întreg Miercuri, iar E va fi litera Duminicilor.

Fîind-că anul obișnuit are 52 săptămîni și 1 zi, așa dar dacă anul a început într'o Miercuri se isprăvește tot într'o Miercuri, și 31 Decembrie va fi A, iar anul nou următor va începe Joi, litera A va marca Joile și D, Duminicile și a. m. d.

Este dar evident că anii bissectili, care cuprind 52 săptămîni și 2 zile, n'are să se termine cu ziua de același literă cu care s'a început, dar are să avanseze cu o zi, în consecință și litera Duminicilor anului va înainta asemenea cu un loc. Numai după expirarea $4 \times 7 = 28$ de ani literile Duminicilor au să se succedeză în aceeași ordine ca și mai 'nainte.

Litera Duminicilor este dar strict unită cu acest period.

Avind în vedere că în anii bisectili a 24 zi din luna Februarie nu este marcată cu nici o literă, în astfel de ani vor fi două litere duminicale, din care una pînă la 24 Februarie și a doua în ordin retrograd după 24 Februarie.

Ca să se poată găsi această literă în calendarul iulian pentru un an oare-care, trebuie ca lăsînd de o parte secolii întregi și luînd numai anii din ultimul secol incomplet, mărind apoi acel număr cu a 4^a parte a lui (luînd numai numărul întreg fără rest), împărțind această sumă cu 7, drept cit se ia numai țifra întreagă, iar restul îl scădem din 7.

În calendarul gregorian acest rest se scade din 5 sau 12 după rezultatul ce se capătă.

Pentru anii bisectili găsim o a doua literă duminicală prin următoarea operațiune:

$$\begin{array}{r}
 1896 - 1800 = 96 \\
 96 : 4 = \frac{24}{120 : 7 = 17} \\
 \underline{7} \\
 50 \\
 \underline{49} \\
 1 \text{ rest.}
 \end{array}$$

$$7 - 1 = 6 \text{ adică F.}$$

Așa dar în calendarul iulian, liera a doua duminicală este F., adică după 24 Februarie și G pînă la 24 Februarie și se marchează G. F.

Iar pentru gregorian:

$$1896 - 1800 = 96$$

$$96 : 4 = \frac{24}{}$$

$$120 : 7 = 17$$

$$\frac{7}{}$$

$$50$$

$$\frac{49}{}$$

1 rest

$$5 - 1 = 4 \text{ adică D.}$$

Așa dar litera Duminicilor este a 4-a, adică D după 24 Februarie și E pînă la 24 Februarie.

Fără nici o însemnătate astronomică este periodul de 15 ani, întrebuințat de Romani probabil din cauză că în acest period se percepea fonciera pentru pămînturi. Că început al acestui period, s'a primit de chronologi anul al 3-lea înainte de Christ, adăogînd dar la numărul unui an oare-care șifra 3 și divizînd prin 15, restul obținut va arăta ceea ce se numește în calendare «cortegiul roman» (indictio), pentru anul 1897 «indictio» va fi 10, iar pentru anul 1902 va fi 15, căci nu rămîne nici un rest.

Adăogăm încă aci că Romanii calculau timpul cu «Lustre», iar Grecii cu «Olympiade».

Lustre au fost serbările instituite de Servius Tullius, anul 565 înainte de Christ și care se succedau la fie-care 5 ani. Aceste serbări aveau de scop purificarea întregului popor de păcate, precum și tot la aceea epocă, se făcea repartițiunea impozitelor și statistica populațiunei.

Jocurile Olimpice se repetau la fie-care 4 ani, începutul lor datează de la 775 înainte de Christ, pe atunci când luptătorul Coraebut a fost încoronat pentru isbîndă.

Așa denumita «epacta» reprezenta etatea lunelii la 1 Ianuarie a fie-cărui an, începînd de la luna nouă I, II, III, . . . pînă la XXX.

Denumirea aceasta derivă de la cuvîntul «epagomena» prin care Egiptienii au exprimat cele cinci zile adiționale pentru complectarea anului compus din 365 zile.

În secolul XVIII și cel actual XIX, pentru calendarul gregorian servea următoarea tabelă,

Numărul de aur	Epacta
1	XXX
2	XI
3	XXII
4	III
5	XIV
6	XXV
7	VI
8	XVII
9	XXVIII
10	IX
11	XX
12	I
13	XII
14	XXIII
15	IV
16	XV
17	XXVI
18	VII
19	XVIII

Adică precum s'a arătat mai sus, numărul de aur pentru anul 1897 este 17, prin urmare epacta va fi XXVI.

Incurs de 400 de ani în calendarul gregorian 3 zile adiționare se lasă de o parte și la fie-care 300 de ani se introduce 1 zi equațiunei lunare și în deosebi în anii 1800, 2100 și așa înainte.

Numai precum s'a spus mai sus după a 8-a repetare a 400 de ani nu se socotește anul bissectil.

Cînd se lasă de o parte ziua adiționară în anul bissectil și cînd sutimile anilor nu sunt divisibile cu 4, epacta rămîne în tot-deauna cu o zi în urmă; atunci însă cînd cade equațiunea lunară epacta înaintează cu o zi.

Acest caz s'a întimplat la anul 1800.

În anul 1900 epacta are să întîrzie cu o zi și ast-fel va rămîne pînă la anul 2200.

Dacă vom lua pentru lunațiunea lunii periodul mediū în aproximație de $29\frac{1}{2}$ zile (fiind-că numai ast-fel de lunațiuni sunt însemnate în calendare și că se înșeală cine-va căutînd exactitate astronomică în calendare) și dacă vom so-iote de la lună nouă pînă la lună plină 14 zile, atunci în secolul curent după epacta de mai sus, pentru calendarul gregorian vom obține următorul tabloū pentru lunile pline ale Paștilor.

Numărul de aur	Luna plină a Paștilor
1	13 Aprilie — E
2	2 Aprilie — A
3	22 Martie — D
4	10 Aprilie — B
5	30 Martie — E
6	18 Aprilie — C
7	7 Aprilie — F
8	27 Martie — B
9	15 Aprilie — G
10	4 Aprilie — C
11	24 Martie — F
12	12 Aprilie — D
13	1 Aprilie — G
14	21 Martie — C
15	9 Aprilie — A
16	29 Martie — D
17	17 Aprilie — B
18	6 Aprilie — E
19	26 Aprilie — A

Iar pentru calendarul iulian vom avea :

Numărul de aur	Lună plină a Paștilor
1	5 Aprilie — D
2	25 Martie — G
3	13 Aprilie — E
4	2 Aprilie — A
5	22 Martie — D
6	10 Aprilie — B
7	30 Martie — E
8	18 Aprilie — C
9	7 Aprilie — F
10	27 Martie — B
11	15 Aprilie — G
12	4 Aprilie — C
13	24 Martie — F
14	12 Aprilie — D
15	1 Aprilie — G
16	21 Martie — C
17	9 Aprilie — A
18	29 Martie — D
19	17 Aprilie — B

Fiind-că Duminica care urmează după lună

plină este Duminica Paștilor, știind dar litera duminicală, lesne se poate determina Paștele.

Dacă luna plină a Paștilor cade Duminica, atunci Paștele se amână pe Duminica viitoare. Și fiind-că, în calendarul iulian ecinoxul la fie care 128, iar lunile nouă la cite 310 ani, dau diferența de o zi, rezultă dar că Paștile indicate după acest calendar, nu cad la epoca în care trebuie să cadă și în consecința nu corăspund tradițiunei.

După calendarul iulian Paștele nu numai că continuă a se tot apropia de vară, dar și neconținut cad cu intirziere relativ la etatea lunel.

Independent de epacte Carol Friedrich Gauss a dat un calcul foarte simplu pentru determinarea Paștelor în ore-ce an, care calcul este următor :

Cutare an l divisăm prin 19 și restul îl vom însemna cu a , tot acel an îl împărțim prin 4 și restul va fi b , și încă odată împărțim cu 7 și restul îl însemnăm cu c .

Dacă m și n vor fi numere stabile pentru cutare period, precum urmează :

De la anul 1593 pînă la 1699— $m=22$

» » 1700 » » 1899— $m=23$

» » 1900 » » 2199— $m=24$

» » 2200 » » 2299— $m=25$ și așa înainte

» » 1583 » » 1699— $n=2$

» » 1700 » » 1799— $n=3$

» » 1800 » » 1899— $n=4$

» » 1900 » » 1999— $n=5$

» » 2000 » » 2099— $n=6$

și mai înainte iarăși 0, 1, 2.....

restul care rămîne din divisiunea sumei $m+19$ a prin 30, îl însemnăm cu d , iar din divisiunea

sumei $\frac{n+2b+4c+6d}{7}$, restul va fi e .

Avînd toate acestea suma $22+d+e$ va arăta ziua din Martie, iar $d+e-9$ ziua din Aprilie în care cade Paștele.

Pentru calendarul iulian m însemnează tot d'a-una 15, iar n 6.

1° Se observa însă: dacă după calculul indicat mai sus vom obține 26 Aprilie, atunci trebuie luată duminica precedentă, adică 19 Aprilie.

2° Dacă însă iese ziua de 25 Aprilie, atunci trebuie observat numerile a și d , dacă $d=28$, iar

a mai mare de cît 10, atunci Paștele trebuie însemnat la 18 Aprilie, adică cu o săptămîină mai înainte

Ast-fel de cas se poate întîmpla dacă $m=22$, 24 orî 25.

Presupunem că vrem să căutăm data Paștilor pentru anul 1897, dupe calendarul gregorian.

$$\frac{1897}{19} = 99 \text{ și restul } \dots \dots \dots a = 16$$

$$\frac{1897}{4} = 474 \text{ " " } \dots \dots \dots b = 1$$

$$\frac{1897}{7} = 271 \text{ " " } \dots \dots \dots c = 0$$

$$\frac{m + 19a}{30} = \frac{23 + 304}{30} = 10 \text{ și restul } \dots \dots \dots d = 27$$

$$\frac{n + 2b + 4c + 6d}{7} = \frac{4 + 2 + 0 + 162}{7} = 24 \text{ și rest } \dots \dots \dots e = 0$$

Ziua Paștilor dar este:

$$22 + d + e = 22 + 27 + 0 = 49 \text{ Martie} - 31 = 18 \text{ Aprilie}$$

$$\text{sau } d + c - 9 = 27 + 0 - 9 = 18 \text{ Aprilie.}$$

Pentru calendarul Iulian va fi :

$$\frac{m + 19a}{30} = \frac{15 + 304}{30} = 10 \text{ și restul } \dots \dots \dots d = 19$$

$$\frac{n + 2b + 4c + 6d}{7} = \frac{6 + 2 + 0 + 114}{7} = 17 \text{ și rest } \dots \dots \dots e = 3$$

Ziua Paștilor dar este :

$22+d+e=22+19+3=44$ Martie- $31=13$ Aprilie
sau $d+e-9=19+3-9=13$ Aprilie.

Insemnând ziua Paștilor avem în biserica Catolică următoarele numiri pentru Duminicile d'ina-
ntea Paștilor:

- 1 Duminică Dominica in palmis
- 2 » De passione vel judica
- 3 » Lactare
- 4 » Oculi
- 5 » Reminiscere
- 6 » Quadragesima v. invocavit
- 7 » Quinquagesima v. esto mihi
- 8 » Sexagesima
- 9 » Septuagesima.

Duminicile rămase se numără 1, 2, 3, după Bobotează (Epiphania). Numărul lor depinde de timpul când a căzut Paștele; dacă a fost mai curînd ori mai tîrziu; numărul maxim este 6 și minim 1.

După Paște:

- 1 Duminica Quasi modo geniti,
- 2 » Misericordias Domini,
- 3 » Jubilate,
- 4 » Cantate,
- 5 » Rogate, după care: Lunea, Marți

și Mercuri (Rogation) și Joia este a 40 zi după
 înviere și ziua Înălțării Domnului.

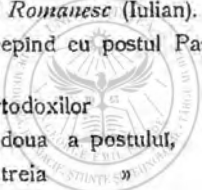
6 Duminica Exaudi,

7 » Pentecôte,

prima duminică după Pentecôte este ziua Sf.
 Treimi.—Duminicile rămase urmează după Pen-
 tecôte în ordinul 2, 3... pînă la Duminica a patra
 înainte de Nașterea Domnului, în care se începe
 «Avent» postul creciunului și anul nou bisericesc.

In Calendarul Românesc (Iulian).

Duminicile începînd cu postul Paștelui se nu-
 mesc:

-
- 1 Duminica ortodoxilor
 2 » a doua a postului,
 3 » a treia »
 4 » a patra »
 5 » a cincea »
 6 « Floriilor.

După Paște pînă la Rusalii :

- 1 Duminica Tomii
 2 » Mironosiților,
 3 » Slăbănogului ori Paralicului,
 4 » Samaritencei,
 5 » Orbului,
 6 » Sf. Părinți.

La început Creștinii afară de Duminică, nu au cunoscut alte sărbători și Duminicile le-au serbat pentru memoria Invierii Domnului și Pentecôte (Rusaliele), prin citirea Sf. Scripturii, canticelor și psalmilor și după terminare fie-care s'a întors la ocupația lui. Numai Constantin cel Mare (Sfint) la 321 a emis ordinul solemnei celebrări a Duminicilor. În urmă s'a adăugat Epiphania (Boboteaza) și zilele unora din Sf. martiri, precum și sărbătorile Crăciunului. Înaintînd însă în numărul sărbătorilor, sărbătorile s'au înmulțit în mod așa de colosal, că în secolul al XVI, aproape jumătate de an a fost serbat. În fine papii Urban VIII, Benedict XIV și Clement XIV, au găsit de cuviință a limita numărul sărbătorilor care se păstrează și pînă astăzi.

Revoluțiunea francesă, rupînd cu trecutul a introdus și calendar nou.

Anul era compus din 12 luni, fie-care lună din 30 de zile, săptămîna a fost abandonată și luna era împărțită în 3 decade, denumirea zilelor s'a înlocuit prin: primidi, duodi, tridi, quartidi, quintidi, sextidi, septidi, octidi, nonidi și decadi; denumind decada s'a știut ce număr are cutare zi în lună.

Dupa terminarea a 12 luni, s'a adaogat 5 sau 6 zile care nu aparțineau la nici o lună și care au primit denumirea desprețuitoare de «sans-culottides.»

Denumirea și ordinul lunelor a fost următoarea :

Vendémiaire, Brumaire, Frimaire, Nivôse, Pluviôse, Ventôse, Germinal, Floréal, Prairial, Messidor, Termidor și Fructidor.

Prima zi a acestui calendar s'a început în anul 1792 la 1 Vendémiaire, adică la 22 Septembrie la miezul nopții în momentul equinoxului.

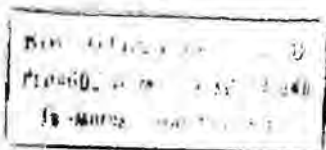
După 13 ani însă, Francezii s'au întors la calendarul gregorian.

În fine Turcii au primit ca baza pentru calendar anul lunar, fără a ține seama de soare.

Anul lor conține 354 sau 355 de zile, este dar evident că începutul anului cade pe rând în toate sezoanele anului, fiind că anul turcesc este mai scurt de cit al nostru cu aproape 3%.

Un Turc cînd socotește că are vîrstă de 100 de ani are în realitate numai 97.

54362

Lunile turcești sunt :

Moharrem	30 zile	
Safar	29 »	
Rebi el avvel	30 »	
Rebi el accher	29 »	
Djemadi el avvel	30 »	
Djemadi el accher	29 »	
Redjeb	30 »	
Şaban	29 »	
Ramadan	30 »	(luna postului)
Şevval	29 »	
Djul-kade	30 »	
Djul-Hedje	29 »	saŭ 30

Dar fiind-că anul musulman, este lunar, așa dar anul 1897 al nostru nu corespunde cu al lor $1897-622=1275$ precum trebue sa fie, dar este 1314 și 1315.

Din tabela comparativă mai jos indicată, după calendarul întrebuițat în Constantinopol. Iesne se constată că anul mahometan care corespunde cu anul nostru 1897, este de la 1 Ianuarie până la 1 Iunie inclusiv 1314 și de la 2 Iunie înainte 1315. Se observa că calendarul mahometan tunisian nu corespunde cu cel constantinopolitan,

el este cu o zi mai înainte, de exemplu: 1 Șaban corespunde cu 4 Ianuarie, 1. Ramagan cu 2 Februarie și așa m. d.

Cal. grigorian	Cal. iulian	Cal. mahometan	
1 Ianuar. 1897	20 Decemb. 1896	27 Redjeb	1314
5 " "	24 " "	1 Șaban	"
3 Febr. "	22 Ianuarie 1897	1 Ramadan s. Ramazan	"
6 Martie "	21 Febr. "	1 Șevval	"
9 Aprilie "	22 Martie "	1 Djul-Kade	"
3 Mai "	21 Aprilie "	1 Djul Hedje (Hedobe)	"
2 Iunie "	21 Mai "	1 Moharrem	1316
2 Iulie "	27 Iunie "	1 Safar	"
31 " "	19 Iulie "	1 Rebi el avvel (I)	"
30 August "	18 August "	1 Rebi el accher (II)	"
28 Sept. "	16 Septemb. "	1 Djemadi el avvel (I)	"
28 Oct. "	16 Octomb. "	1 Djemadi el accher	"
21 Noemb. "	14 Noemb. "	1 Redjeb	"
26 Decemb. "	14 Decemb. "	1 Șaban	"

Erele, epocile sau începutul numărării anilor sunt diferite.

Popoarele creștine, numără de la Nașterea Domnului, adică de la anul în care Dionisius Exiguus la începutul secolului al VI-a demarcat, fiind autorizat de papa pentru elaborarea numerării anilor creștini.

În statul antic Roman s'a numărat în general anul de la fondarea Romei, numai după căderea acestui stat s'a introdus era creștină.

Unii reproșează lui Dionisus Exignus o eroare, care scurtează era noastră cu 3—4 ani și pe oare care baze se demonstrează, că Christos Domnul s'a născut la începutul lui Septembrie al nostru. Probabil este, că și biserica ortodoxă consideră în parte era data de Dionisus Exignus ca eronată, căci deși numărul anilor s'a primit, totuși precum am arătat mai sus anul bisericesc se începe în toată biserica ortodoxă la 1 Septembrie s. v.

Mai puțin norocoase sunt încercările stabilirei epocii creării lumii, sau mai bine începutul rasei omenestii.

Pe cind de exemplu Ebreii socotesc pînă la epoca noastră după Hillel 3761 de ani, alți cronologi primesc împreună cu Petavius 3984, iar Grecii moderni 5508 ani.

Imposibilitatea de a defini exacta epocă a creării lumii, este deja de mult cunoscută, este dar indiferent punctul de plecare ce primim pentru acest calcul.

Mai pozitive sunt erele dinastiilor, sau fondărel orașelor, etc.

Precum știm, Romanii au calculat de la fon-

darea Romei în așa fel, în cît azi în anul nostru 1898, avem de la fondarea Romei 2651 de anî. Dar și asupra acestui punct se obiectează neexactitatea.

Anticii Greci au numărat anii de la întia stabilire a jocurilor olympice, care epocă este cu 23 ani mai înainte de epoca Romană.

Principalele ere indiane sunt:

Caliyuga 3162 ani înainte de Christ.

De la moartea lui Buda Sachiarnuni 1543 ani în. de Christ.

Sanvant 56 în. de Chr.

Saca 78 ani după Christ.

Era chineză de la timpul dinastiei lui Han 206 ani în. de Chr. Tot odată Chinezii întrebunțează perioade de 60 ani pînă la Hsang-ti 2697 înainte de Christ.

La popoarele Musulmane, este în vigoare eră «hedjry» sau fuga lui Mahomet de la Mecca la Medina la 16 Iulie 622 după Christ, de pe timpul lui Calif Omar (643—644).

Am expus aci atit istoricul calendarului pe scurt, cît și diferitele moduri cum s'a format și se formează el la diversele popoare.

Am arătat și diferitele epoce după care se socotesc erele.

Este peste putință a se obține în această privință o înțelegere generală, când popoarele sunt în luptă permanentă, neconținut excitată.

Poate că vre-odată când popoarele s'ar înfrăți, abolirea războaielor va fi o epocă demnă de neamul omenesc.

În fața atita deosebirii a calendarilor, în fața corecturilor la care calendarul a fost supus, pînă ce în fine s'a stabilit adevărata împărțeață a timpului în legătură cu soarele, a trebuit să se nască enorma încurcătură în date istorice, care provoca nenumărate neînțelegeri între istorici, însă mai în tot-deauna fără nici un rezultat pozitiv.

Trebuie condus calculul foarte lung și cu mare băgare de seamă, pentru ca datele unui antic scriitor să se poată readuce la scara calendarului nostru.

Dacă un oare-care fapt istoric a fost însoțit de un fenomen astronomic, precum eclipsa soarelui său a lunii, atunci astronomii tranșează discuția cu cea mai mare exactitate. Așa de ex.: Hero-

dot menționează că în timpul luptei Medilor cu Lydianii s'a întâmplat completa eclipsă soleară. Astronomul englezesc Airy a calculat după teoria mișcării lunii a lui Hansen și a găsit că această eclipsă în Asia minoră a căzut la 28 Aprilie 584 înainte de Christ și ast-fel a împăcat pe istorici, care se certau pentru această dată.

Partea astronomică a calendarului și mai cu seamă lunațiile și eclipsele se iaă direct din Efe-meryde sau calendare astronomice, avind însă în vedere diferența meridianului fie-cărei localități.

Berliner Jahrbuch, Connaissance des temps se editează cu doi sau trei ani înainte.

Fenomenele astronomice în calendare sunt date numai aproximativ, căci calculul ar fi foarte lung pentru a se putea păstra exactitatea astronomică.

Probabil este, că lunațiile adică schimbările luminei sunt însemnate în calendare, numai din cauză, că în general publicul crede în schimbările timpului cu schimbările lunațiilor. Suntem datorii însă a preveni, că aceste învechite superstiții precum prorocirile calendarilor despre timp, bazate pe faze lunare, n'aă absolut nici un reazăm

științific și odată pentru tot-de-a-una trebuie să fie părăsite, precum s'a făcut deja cu felurite preziceri, cărora odată s'a adus așa de mari omagii.

În această lucrare am căutat ca să fiu cât se poate mai sumar și mai clar, și tot odată am atins pe cât s'a putut toate fazele, prin care a trecut calendarul, pînă la aceea în care se află astăzi.

Este evident, că măsurarea exactă a timpului și corectarea calendarului în modul cel mai perfect posibil, nu are absolut nici o legătură cu religionea.

Termin dar, adăugînd părerea venerabilului Ion Ghica, emisă în lucrarea sa intitulată :

«Pămîntul și Omul.

«Astăzi Calendarul cel mai nou sau Gregorian «este adoptat de totă lumea civilizată, afară de «lumea din rîtul Răsăriten: Rusia, România, «Grecia, Serbia, Bulgaria și Creștinii Ortodoxi «din Turcia.

«Nesciința face pe uni să credă și acum că «adoptarea Calendarului ar fi o cestiune de ortodoxie, pe când nu este de cât o cestiune de

«Astronomie și de calcul. Mântuitorul lumii a
«fost mai înainte de toți secolii, și intru nimic
«nu i se poate atinge gloria sa cea cerescă și
«eternă admitând că s'a intrupat 12 zile mai
«înainte saū mai în urmă.

«Nu am deveni Papistași calculând timpul după
«sistemul lui Lelio, și al Papei Gregorie XIII,
«precum nu suntem adoratori deiilor Olimpului
«calculând după calendarul lui Sogygenes, și
«al Impăratului Roman Iulius Cesar; precum nu
«suntem adoratori ai lui Ioe, dicându-ne descen-
«denții legiunilor idolatre aduse aci de Traian.

«Ceea ce poate fi mai plăcut lui Dumnezeu ar
«fi să calculăm timpul după legile prin care El
«a regulat mersul corpurilor ceresci. Cunoștința
«acelor legi este în atribuțiunile oamenilor de
«știință, a astronomilor, iar nu a împăraților, a
«papilor saū a mitropoliților. Numai astronomii
«ne pot spune într'un mod precis de câte ori s'a
«învîrtit pământul împrejurul soarelui de la anul
«752 după zidirea Romei, (anul nașterii Mântui-
«torului) pînă astăzi; precum numai ei ne pot
«spune zilele, orele și secundele eclipselor lunii
«și ale soarelui peste o mie de ani, trecerea Ve-

«nere) prin dreptul s6relu)l, orele suiri)l)i cobo-
«riri)l mareelor (Mar6e, fluxul)i refluxul); numai
«de la ei putem a)tepta s6 cuno)scem schimb6rile
«vinturilor)i mersul norilor.

«Mi)scarea p6mintului imprejurul s6relu)l este
«o regula tras6 de min6 acelu)l care le a f6cut
«t6te. A nega esisten)6a a o mul)ime de sisteme,
«care)l au fie-care un centru imprejurul c6ruia se
«rotesc t6te corpurile intocmai cum se rotesc
«imprejurul s6relu)l corpurile sistemului din care
«facem parte,)i a nega c6 p6mintul este o for)te
«nic6 parte a imensit6)ei universului; a pro-
«clama impiu)l)i a os6ndi la t6cere pe descoperi-
«torul adev6rului)i a impune lumel)l a crede
«un eres)i o minciun6 ca aceea c6 p6mintul
«este nestr6mutat in centrul lumel)l, pe c6nd el
«al6rg6 cu o repediciune pe care nici o iu)el6
«omen6sc6 n'o p6te egala (pe secunda circa 30,5
«kilometri) l6r6 ca t6t6 sf6nta inquisi)iune s6 o
«fi putut opri sau)l int6r)ia de o secund6 m6car,
«sau)l a o impu)ina de o linie,)i a silui omenirea
«a crede ceea ce este fals, este a p6c6tului in-
«aintea lui D6mnedeu)l care le-a or6nduit t6te cu
«int6le)tiune, m6sura)i chibzuin)6a. A sustine)l c6

«de la născerea Mântuitorului și până în ziua de
«anul nou (sfântu Vasile) 1884 pămîntul s'a în-
«vîrtit împrejurul sôrelui numai de 1884 de ori
«fără să fi trecut peste acest timp încă 12 zile
«și 20 ore, este o eróre de sciința pozitivă, este
«un neadevăr pe care religiunea creștină, care
«este totul adevăr și numai adevăr, o respinge ;
«ea care condamnă eresul și minciuna.»

Anul 1897, Decembrie.

CATALOGUL „BIBLIOTECEI PENTRU TOȚI”

EXTRACT

EDITURA LIBRĂRIEI

STORCK & MÜLLER

Furnizorii Curții Regale

Un număr broșat 30 bani.—Legat 60 bani

	No	L. B.
Stăncescu C. I. Ce este frumusețea . . .	71	— 30
<i>Artă</i>		
* Biografiile oamenilor celebri .	26	— 30
Block — manelor oamen. celebri .	123	— 30
<i>Biografii</i>		
<i>Calendarul „Bibliot. p. toț.”</i>		
Anul 1896, 1897, 1898		— 10
<i>Descrieri</i>		
Bachelin, Castelul Peleş	9	— 30
Michelet, România	6	— 30
<i>Dicționare</i>		
Urechia, Dicționar Francez-Român . . .	101-110	9 —
— „Român-Francez (sub presă).		

La ori-ce comandă este suficient a se arăta numai numărul.

	No.	L. B.
Epigrame		
Rosetti D. Radu, Epigrame	37	— 30
Filosofia		
Lubbock, Intrebuințarea vieții	124	— 30
Seneca, Liniștea sufletească	114	— 30
Istorie și Moravuri		
Gion (Ionescu), Istorie	34	— 30
Malafly, Antichitatea greacă	37	— 30
Wilkins, Antichitatea romană	14	— 30
Literatură populară		
Creangă, Opere complete	24—33	1 80
Mudan, Cîntece din Basarabia	138	— 30
Marian S. Fl. Pasărilor noastre	2	— 30
Pann A. Nastratin Hogeș	79	— 30
— Inteleptul Arghir	79	— 30
— Povestea lui Moș Albu	93—94	— 60
— Povestea vorbii	18, 25, 39	— 90
Pitarul Hristache, Povestea Mavroghe- nească	125	— 39
Stăncescu Dum. La gura sobii, basme și snoave	35	— 30
Nuvele		
Alexandrescu M. Gr. Proză	16	— 30
Andersen, Povești alese	1	— 30
— Carte de chipuri fără chipuri	100	— 30
Alarcon, Pescuire	19	— 30
Bret Harte, Norocul	10	— 30
Caragiale, Solițe ușoare	58	— 30
— Fragmente	121—122	— 60
Carmen-Sylva, De prin veacuri	7, 40	— 60
Colomb (D-na), Istoriolare	17	— 30
Demetr. Miluți, Nuvele	12	— 30
Malorescu, Nuvele traduse	10	— 30
Popovici-Mănăteanu, Din viața mese- riașilor	23—24	— 60
Povești de Crăciun	36	— 30
Rosetti Radu, Proză	37	— 30

La orice comandă este suficient a se arăta numai numărul.

	No.	L. B.
Vlahuța A. Icoane șterse	8	— 30
— Din goana vieții	51, 57, 54	— 90
Zamfirescu Dulfu, Novele romane . .	13	— 30

Poezii

V. Alexandri, Poezia (Iarna vino) . . .	36	— 30
Alexandrescu G. M. Proză și poezii .	15	— 30
Balacescu, Poezie	126—127	— 60
Bolințianu, Legende istorice	20	— 30
Dulfu P. Legenda țiganilor	70	— 30
Petoșii, Apostolul	99	— 30
Popovici Banașeanu, Poezii	23—24	— 60
A. Stavri, De demult	98	— 30
Sibicanu, Armonii intime	75	— 30
Th. M. Stoiculescu, Poezii	111	— 30
Vlahuța A. Din goana vieții	51	— 30
— Iubire	116/117	— 60
Zamfirescu Mihail, Cîntece și plîngerî	3, 47	— 60

Poezii

Creangă I., Opera complete	28/33	1 80
--------------------------------------	-------	------

Proverbe

Anton Panu, Povestea vorbit	16, 25, 99	— 90
---------------------------------------	------------	------

Romane

N. Filimou, Ciocoiți noi și vechi	30—84	1 50
Genevraye, Ombra	21	— 30
A. Vlahuța, Dan, roman	73, 74, 76, 77	1 20

Satire

Oliănescu (Ascanio), Satire	68	30
---------------------------------------	----	----

Snoave

D. Stănescu, Snoave	85	30
-------------------------------	----	----

Știri

Gastineanu, Geniile știrii	91	— 30
--------------------------------------	----	------

	No.	L. B.
Huxley, Noțiuni asupra științelor	41	— 30
Morand, Introducere la studiul științelor fizice	112, 113	— 70

Știință vulgarizată

Minunile universului	67, 68, 69	— 90
Urechia, dr., Cine-îi uolgașul	40	— 30

Teatru

Augier și Sandeau, Găinerile lui Poirier	78	— 30
Al. Dumas, fiu. Denisă	88, 89	— 30
D. C. Olănescu, Pe malul gărilor	63	— 30
D. R. Rosetti (Max), Teatru	120	— 30
A. de Muset, La ce visează fetele	19	— 30
A. Vaquerie, Ades bărbatul schimbă	19	— 30

Umoristice

V. Popp, Fleacuri	113	— 30
D. R. Rosetti (Max), Trotuarul Bucu- reștii	61	— 30
Telcor D., Schițe umoristice	18	— 30
— Alte schițe umoristice	115	— 30
Wildenbruch, Doi trandași	53	— 30

Notă. — Reducțiunile și rabaturile oferite prin Ca-
lendar, Bibliotecă, Cataloage și diare, nu mai sunt
valabile de la 1/12 Iunie 1897.

La ori-ce comandă este suficient a se arăta numai
numărul.

Sh362

19. Muzică

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

42	DEPARATEANU Doruri și amoruri I.	D. R. ROSETTI (Max) Trotuarul Bucureștilui	61
43-44	G. ADAMESCU Modele de discursuri române	TENNYSON Epoch Arden, poemă	62
45	DEPARATEANU Doruri și amoruri, II (ul.)	D. C. OLLANESCU (Anonim)	63 Satire
46	Dr. URECHIA Dugmanii noștri	COSTIN Spre pitașvară	64
47	M. ZAMPHIRESCU Cîntecu și plîngerii, II (al)	PRÉVOST Manon Lesoult vol. II și III	65-66
48-49	G. ADAMESCU Modele de discursuri străine	MINUNILE Universului, volume I, II și III	67-69
50	PECAUT și BAUDE Convorbiri despre artă, I.	P. DULFU Legenda Țiganilor	70
51	A. VLAHUȚA Din goana vieții, I	CONST. STANCESCU Ce este frumusețea	71
52	FRANÇOIS COPPÉE Piletene, roman	BUZOIANU Egiptul	72
53	WILDENBRUCH Dol trandafir	A. VLAHUȚA Dan, partea I	73-74
54	BOURDE Patriotul	A. SIBULEANU Armonii intime	75
55	RADU D. ROSETTI Din inimă	A. VLAHUȚA Dan, partea II și (ult.)	76-77
56	PECAUT și BAUDE Convorbiri d. artă II, (ult.)	AUGIER & SANDEAU Ghiera lui Poirier	78
57	A. VLAHUȚĂ Din goana vieții II.	ANTON PANN Nastratin Hogeia	79
58	CARAGIALE Schife ușore	FILEMON Cecorii vechi și noi	80-84
59	A. VLAHUȚĂ Din goana vieții, (ult. III)	G. ADAMESCU Din biografiile scriitorilor români	85
60	ABATELE PRÉVOST Manon Lescautroman, I.	PŪTLITZ Ce și povestește pădurea	86

